

ΠΟΛΙΤΙΚΗ

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΠΑΓΚΑΛΟΣ: «Ο ΔΙΑΛΟΓΟΣ ΠΟΥ ΞΕΚΙΝΗΣΕ ΓΙΑ ΗΣΣΟΝΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΣΤΙΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΛ

«Στέκω κριτικά απέναντι

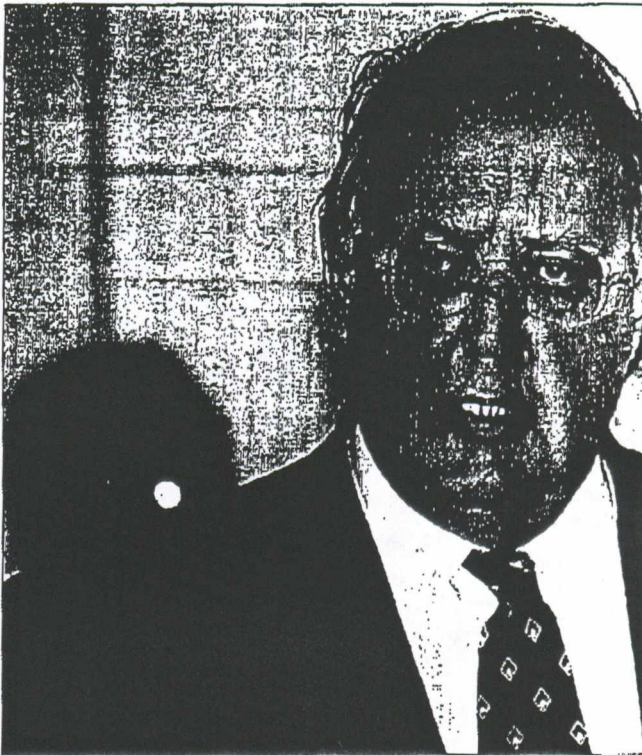
ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ
Στον ΑΛΦΟΝΣΟ ΒΙΤΑΛΗ

«**Ο**ι Τούρκοι όταν λένε "διάλογο" εννοούν παζάρι στη βάση της δύναμης και της ισχύος, όπως τις αντιλαμβάνονται οι ίδιοι», υπογράμμισε στο δεύτερο μέρος της συνέντευξής του στη «Βραδυνή» ο Θεόδωρος Πάγκαλος. Ο κρῶν υπουργός Εξωτερικών, μάλιστα, εμφανίζεται σκεπτικός για τις προθέσεις της Τουρκίας, παρά το κλίμα που υπάρχει με το διάλογο στα θέματα «χαμηλής πολιτικής», και προειδοποιεί πως η Τουρκία μπορεί να επιχειρήσει να εμπλέξει την Ελλάδα σε εφ' όλης της ύλης διάλογο και για κυριαρχικά δικαιώματα.

Τονίζει ακόμη ότι «πρέπει να είμαστε προσεκτικοί απέναντι στις τουρκικές προτάσεις, διότι μπορεί ο κ. Παπανδρέου να ανταλλάσει χειραφτίες και χαμόγελα με τον κ. Τζεμ για συγκεκριμένα θέματα "χαμηλής πολιτικής", αλλά η τουρκική πρόταση για ελληνική συμμετοχή σε τουρκική στρατιωτική άσκηση αποδείχθηκε πως ήταν ακόμη μια παγίδα... χαμηλής πολιτικής». Ο κ. Πάγκαλος εμφανίζεται ανήσυχος για τις εξελίξεις στο Κοσσυφοπέδιο και υπογραμμίζει ότι «η επιμονή στα όπλα θα οδηγήσει και σε νέα αδιέξοδα».

Ακόμη, υπογραμμίζει πως «είναι κλέον υπαρκτό το ενδεχόμενο απορρόφησης της Αλβανίας από ένα ανεξάρτητο αλβανικό κράτος του Κοσσυφοπέδιου, γεγονός που θα λειτουργήσει περίπου ως ντόμινο για ορισμένα κράτη της Βαλκανικής».

Στο πρώτο μέρος της συνέντευξής του, που δημοσιεύτηκε στη «Βραδυνή» της Κυρια-

κής, το μέλος του Εκτελεστικού Γραφείου του ΠΑΣΟΚ και κρῶν υπουργός Εξωτερικών αναφέρθηκε στο «καυτό» θέμα του Χρηματιστηρίου, τονίζοντας ότι ο ίδιος είχε προειδοποιήσει έγκαιρα, όταν άλλοι το είχαν ανακηρύξει «σε κερφή αγελάδας», πως δεν είναι η Σοφοκλέους μηχανισμός αναδιανομής του εισοδήματος με στόχο την ενίσχυση των χαμηλών εισοδημάτων. Ακόμη, αναφερόμενος στην «επόμενη μέρα» των εκλογών και στο ενδεχόμενο αρνητικού αποτελέσματος για το ΠΑΣΟΚ, είχε υπογράμμισει πως «κανείς δεν μπορεί να ανυψώσει θέμα διαδοχής στο ΠΑΣΟΚ τώρα... σε περίπτωση ήττας θα πρέπει να δούμε, γιατί, ενώ ασκήσαμε επιτυχημένη πολιτική, χάσαμε...».

Οπότε, σε περίπτωση ήττας, θα ανυψωθεί ένα ευρύτερο ζήτημα που δεν αφορά μόνον την ηγεσία, αλλά το κόμμα συνολικά. Τώρα, που θα φτάσει αυτή η σύζητηση και τι αποτέλεσμα θα έχει θα το δούμε μέσα στο Συνέδριό μας... Αλλά όσο φιλοδοξούν να εμφανιστούν μετά την ήττα σε ρόλο τιμητή, επικαλυμμένοι τη δι-

κή τους κριτική στάση εφ' όλης της ύλης καθ' όλο το διάστημα της τετραετίας. Οι πρέπει πρώτα να απαντήσουν στο ερώτημα τι έκαναν για να κερδίσουμε τις εκλογές...».

Υπάρχουν κάποιες εξελίξεις - θετικές κατά πολλούς - στα Ελληνοτουρκικά και ιδιαίτερα στο διάλογο για τα λεγόμενα θέματα «χαμηλής πολιτικής». Υπεγράφησαν ήδη κάποιες συμφωνίες. Βλέπεται να υπάρχει δυνατότητα επέκτασης του διαλόγου αυτού και σε άλλους τομείς «χαμηλής πολιτικής».

«Κοιτάξτε: τα θέματα "χαμηλής πολιτικής" είναι, ακριβώς, θέματα "χαμηλής πολιτικής" και ως τέτοια πρέπει να τα αντιμετωπίσουμε. Δηλαδή, δεν νομίζω ότι είναι έργο του υπουργού Εξωτερικών να ασχολείται ο ίδιος με αυτά, είναι άλλος που μέσω αυτών των θεμάτων μπορεί να επιτύχει κάτι άλλο. Στην περίπτωση μας, τα θέματα "χαμηλής πολιτικής" εντάσσονται στη λογική δημιουργίας κλίματος συνεννόησης αλλά και απτής απόδειξης ότι ο ελληνι-

κοσμός, το τελευταίο διάστημα παρατηρούνται φαινόμενα - περιορισμένης, βέβαια - αναστατησίας στο Κοσσυφοπέδιο. Τι νομίζετε ότι μπορεί να γίνει, ώστε να αποφευχθεί ένας νέος κύκλος γενικευμένης έντασης;

«Με την ερώτησή σας αυτή αγγίζετε ένα σοβαρότατο θέμα που δεν αφορά τη συγκυρία, αλλά τη γενικότερη κατάσταση στα Βαλκάνια σε βάθος χρόνου. Έχω περιγράψει στη συνέντευξή μου που επικαλεστή-

Η βραδυνή

Ιδιοκτησία:
Εντυποεκδοτική ΑΕΒΕ
Εκδόσεις:
Χριστίνα Κ. Μήτση
Διευθύντρια:
Αγαμέμνων Φαράκος
Διευθύντρια
σύνταξης:
Πάνος Τσίτσος

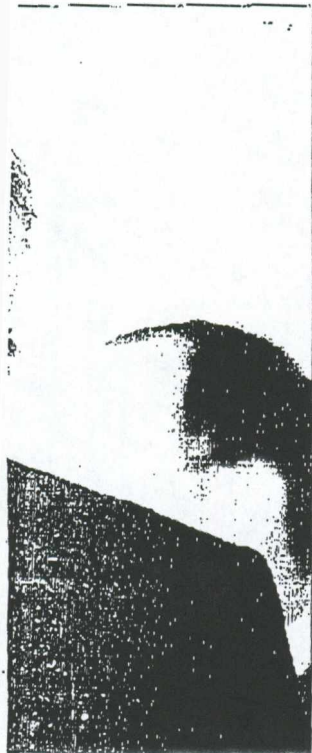
Σύμβουλος Έκδοσης:
Κώστας Πάντζιος
Διευθυντής Επικοινωνίας:
Ρ.Ι. Χαλκιαδάκης
Εκτύπωση: Τυποεκδοτική Α.Ε.
Η βραδυνή
Α. Ιωνίας 166 ΑΘΗΝΑ
Τ.Κ. 11144
Τηλ.: 2113600-29 - FAX: 2113648-9

«Όσο εμμένουν
στη χρήση όπλων
δεν θα υπάρξει
λύση στο
Γιουγκοσλαβικό»

Δυστυχώς, το τελευταίο διάστημα παρατηρούνται φαινόμενα - περιορισμένης, βέβαια - αναστατησίας στο Κοσσυφοπέδιο. Τι νομίζετε ότι μπορεί να γίνει, ώστε να αποφευχθεί ένας νέος κύκλος γενικευμένης έντασης;

ΛΑΔΑΣ - ΤΟΥΡΚΙΑΣ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΜΕΤΑΒΛΗΘΕΙ ΣΕ ΠΑΖΑΡΙ ΓΙΑ ΤΑ ΚΥΡΙΑΡΧΙΚΑ ΜΑΣ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ»

ΣΤΗ "ΧΑΜΗΛή ΠΟΛΙΤΙΚή"»

«Η ΚΕΝΤΡΙΚή ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚή ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΕΙΝΑΙ ΟΡΘή, ΠΡΆΓΜΑ ΠΟΥ ΑΠΟΔΕΙΧΘΗΚΕ ΠΕΡΙΠΤΑΝΑ ΣΤΟ ΕΛΣΙΝΚΙ»

Αλλά πώς να φτάσουμε στη σύληση αυτού του πραγματικού προβλήματος, που εντάσσεται στην "υψηλή πολιτική", όταν η Τουρκία αρνείται προκλητικά να αρμοδίως την απόφαση του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου για την υπύληση Αϊζίνδα;

Πώς να φτάσουμε σε σύληση των "υψηλών πολιτικών", όταν η Τουρκία δεν μας δίνει τίποτα για να χτίσουμε προτίθεια στην Αγκυρα; Και πη μου πείτε ότι μια ύλη οισονδομίες είναι θέμα "υψηλής πολιτικής"... Όσον αφορά το θέμα των "υψηλών πολιτικών", υπάρχει η Σημαντική Πολιτική - Πάμμελ. Δε φερμασπεί αυτή και μετά βλέπουμε.

Γενικά, πάντως, θα πρέπει να είμαστε πολύ προσεκτικοί απέναντι στις τουρκικές προτάσεις, διότι μπορεί ο κ. Παιανδρόπου να αντιλλάσσει η γερμανικές και χωμόγλα με τον κ. Τζεμ για συγκεκριμένα θέματα "χαμηλής πολιτικής", αλλά η τουρκική πρόταση για ελληνική συμμετοχή σε τουρκική στρατιωτική άσκηση - που υποσημένοι έσπευσαν να υποδεχθούν σε-ρωίτοι πανηγυρίζοντας - ισοδύναται πως ήταν ακόμη μία παγίδα και μία λεία "χαμηλής πολιτικής".

Και είναι απαραίτητο αάεν γιατί το υπουργείο Εθνικής Άμυνας βιάστηκε να πάρει κατ' εξαίρεση θετική στίση. Βέβαια, μετά τη μελέτη των λεπτομερειών αυτής της πρότασης, την σπίαχουμε, αλλά όλες αυτές οι παρο-τηρήσεις μου αφορούν θέματα τετα-της.

Η κεντρική κατεύθυνση της κυβερνητικής πολιτικής στα Ελληνοτουρκικά είναι ορθή και αυτό αποδείχθηκε με τον πλέον πανηγυρικό και απη-λεσιπτακό τρόπο στο Ελσίνκι. Όπως ορθή είναι και η στρατηγική που έχει χαριέσει ο πρωθυπουργός για την αντιμετώπιση της υπύλησης του Γλιάνκι, Δηλαδή, όσον αφορά το ΠΑΣΟΚ, το ζήτηματα στρατηγικής έχουν λυθεί και οι διηρητικές αιρεσώνονται στις τακτικές. Στη Ν.Δ., όμως, ακόμη δεν έχουν αποφασίσει για τη στρατηγική τους στον τομέα των Ελληνοτουρκαικών σχέσεων.

Σας θυμίζω ότι για το Ελσίνκι Αλλά έλεγε ο κ. Καραμανλής, άλλα ο κ. Μπαζογιάννη, άλλα ο κ. Μπίνας και άλλα οι γνωστοί εκπαιδευτικοί της λυ-κής Δεξιάς. Είν, λοιπόν, διαφωσένι τόσο καλή για τη στρατηγική, φαντα-στέτε τι θα χίονταν για τις τακτικές. Πώς, λοιπόν, ζητούν από τον ελληνι-κο

τουρκικός διάλογος οδηγεί σε απο-τέλεσμα απροβλεπτό επιπορική. Η Τουρκία, λοιπόν, βιασμένη να σε-πο το κλίμα θα κυριευτεί πως πι-διστεύουν οι χρηρημότητες του δικώ-γοι του, επιμένουν, πως πρέπει ο διά-λογος να επεκταθεί και στις ύληματα "υψηλής πολιτικής".

Θέλω, λοιπόν, ότι εδώ έχουμε να κάνουμε με κινήσεις τακτικές, οι οποίες, όμως, μπορούν να έχουν διαφορετικά και ύλη, αρμοδίως για εμάς ασηπτακτικά, διακα-θενόνοτες της επι-χει των στήσεων της "υψηλής πολιτικής".

Εάν η τουρκική έννοια του διαλόγου είναι διαφορετική από τη συνήθη χη-ση του όρου, τότε η Τουρκία όταν λέει "διάλογος" εν-νοεί πάλι τη βίση της δύναμης και της ισχύος όπως τις αντιλαμβάνο-νται οι ίδιοι. Αυτό, ακριβώς, δεν πρέπει να το δεχθεί η Ελλάδα...

Για εμάς ο μόνος αποδεκτός διάλο-γος είναι εκείνος που γίνεται σύμ-φωνα με τα διεθνή νόμιμα, δηλαδή στο πλαίσιο που θέτουν οι Συνθήκες και το Διεθνές Δίκαιο.

Και, βέβαια, ένας τέτοιος διάλογος περιλαμβάνει εκ των προτέρων και τη θέση αναγνώριση των δύο μερών πως σε περίπτωση διαφωνίας θα προ-σφύγουν στη Διεθνή Δικαστήρια της Χάγης, διότι, εν πάση περι-πτώσει, κάτι πρέπει να γίνει σε περιπτώση διαφωνίας, εάν, βέ-βαια, ύλημα προα-ματικά τη λύση των εκ-κερμημένων. Και η προα-ματική στη Χάγη είναι η κατ' εφο-ρίη διεθνώς νόμιμη και αποδεκτή λύ-ση.

Οπότε, καλή είναι για τις τηλεορά-σεις και τις δημοσκοπήσεις η υπο-γραφή των συμφωνιών "χαμηλής πο-λιτικής" - ειδικά όταν δεν έχουν κα-θένα κόπος για την Τουρκία - αλλά

ποια είναι η χρηρημότητά τους; Και, κυρίως, πώς εντάσσονται στο υνο-λικό στρατηγικό σχεδιασμό για θέ-ματα "υψηλής πολιτικής", των οποί-ων τη λύση πρέπει να επιδιώξει η χώ-ρα μας;

Οι απαντήσεις που έχουν δοθεί και πολύ περισσότερο αυτές που δεν έχουν δοθεί με κάνουν να στέκομαι κριτικά απέναντι στους τακτικισμούς και τις "χαμηλής πο-λιτικές" του κ. Πα-πανδρόπου, ενώ την ίδια στιγμή με βιάσει σύμφορο η "υψηλή πολιτική" που έχει καθορίσει ο πρωθ-υπουργός. Δε μου ξεχνάμε ότι αυτή, ακριβώς, η "υψηλή πολιτική", σε αν-δικισμό με την αντίληψη των επιέ-ρους τακτικών χειρισμών από τον ίδιο τον Κώστα Σημίτη, οδήγησε στη με-γάλη εθνική επιτυχία του Ελσίνκι.

Εκτιμάτε ότι ο ελληνοτουρκικός διάλογος μπορεί να επεκταθεί

άμεσα, πλην των θεμάτων «χα-μηλής πολιτικής», και στα λεγό-μενα «ορθοάρα θέματα»; Θα μπο-ρούσε να εξεταστεί και να υλη-τηθεί - και υπό ποιους όρους - η πρόταση του κ. Τζεμ για συ-γκρότηση κοινής στρατιωτικής επιτροπής Ελλάδας - Τουρκίας προκειμένου να εξετασθούν

Η πρόταση για άσκηση αποδείχθηκε παγίδα

ΜΟΕ για το Αϊζίνκι; «Νομίζω ότι στο πρώτο ερώτημά σας ήδη απά-ντησα. Να συμπληρώσω, όμως, ότι η απόφαση της οικίας των ελληνοτουρ-καικών σχέσεων και η ει-ρηνηκή επίλυση των όσμων διαμερών έχουν μια υπερίσχητη προκύλιση: την επί-λυση του κυριετικού προβλήματος. Χωρίς τον τερματισμό της τουρκικής κατοχής - του όντιδους αυτού για ολήληξη την ανθρωπότητα - και την ύποκατάσταση της ενότητας του νη-σιού κυρία πρόσδους στα Ελληνο-τουρκικά δεν είναι εφικτή.

κατε πριν το πώς βλέπω να εξελίσσεται η κατάσταση εκεί. Είχα πει ότι είναι πλέον υπαρκτό το ενδεχόμενο απορρόφησης της Αλβανίας από ένα ανεξάρτητο αλβανι-κό κράτος του Κοσσυφοπέ-διου, γεγονός που θα λει-τουργήσει περίπου ως νότιο-νο για ορισμένα κράτη της Βαλκανικής. Άρα, δεν πρέπει να δούμε τις εξελίξεις στο Κόσοβο αποκαμμένες από το ευρύτε-ρο πλαίσιο των εξελίξεων στη Νοτιοανατολική Ευρώ-πη. Όταν ήρουν υπουργός Εξωτερικών, είχα εργαστεί

πολύ σκληρά για να επιτύχω στην περιοχή μας, αρχικά, αυτό που είναι αυτονόητο για τις χώρες της Ευρώπης - δηλαδή να καθήσουμε όλα μαζί σε ένα τραπέζι και να συζητήσουμε - και, στη συ-νέχεια, μια πιο ουσιαστική επαφή, που σπέχεσε στην ει-ρηνηκή επίλυση των προβλη-μάτων. Σας θυμίζω τη συνάντηση των υπουργών Εξωτερικών των χωρών της Νοτιοανατο-λικής Ευρώπης στη Θεσσα-λονίκη, που προσέταξε τη σημαντικότητα συνάντησης των αρχηγών κρατών στην

Κρήτη. Ήταν η πρώτη φορά μετά τη δεκαετία του '30 που οι βαλκανικές χώρες κάθη-σαν όλες μαζί σε ένα τραπέζι και συζητήσαν ουσιαστικά θέματα. Η παλυδιόστατη ελληνική εξωτερική πολιτική, ο ειρηνη-κός ρόλος της χώρας και η λειτουργία της ως δύναμης σταθερότητας στην περιοχή, αν θέλατε η ηγετική παρα-ού της, αναδείχθηκαν και καθιερώθηκαν μέσα από αυ-τές τις επιτυχημένες πρωτο-βουλίες. Εμείς οι Έλληνες - και όχι κάποιοι άλλοι - πήραμε την

πρωτοβουλία και επιτύχαμε έπειτα από τόσες δεκαετίες την απαρχή μιας νέας βάλ-κανικής συνεννόησης. Δυστυχώς, όμως, οι μετέπει-τα εξελίξεις γκρέμισαν πολλά από αυτό που χτίσαμε με τό-σο κόπο και θυσίες επί τρία χρόνια. Φαίνεται ότι κάποιοι δεν επιθυμούσαν τη συνεν-νόηση μεταξύ των κρατών της περιοχής μας. Χωρίς, όμως, στήν τη συ-νενοήση, χωρίς το διάλογο, ακόμη και χωρίς κάποιας συμβιβασμούς, αλλά μόνο με τη χρήση της βίας, δεν πρό-κειται να δοθεί λύση ούτε

στο Γιουγκοσλαβικό ούτε σε όποιο άλλο πρόβλημα. Αντι-θέτως, η επιμονή στα όπλα φοβάται ότι θα οδηγήσει και σε νέα αδιέξοδα. Όσον αφο-ρά την Ελλάδα, το πλαίσιο δράσης μας δεν είναι μεγά-λο, καθώς άλλοι, ισχυρότεροι από εμάς, μπορούν να καθο-ρίσουν τις εξελίξεις και να επιβάλουν τις δικές τους λύ-σεις. Αυτό δεν σημαίνει ότι πρέπει μοιρολατρικά να υποταχθώ-με στις αποφάσεις άλλων. Σημαίνει ότι πρέπει να εργα-στούμε σκληρότερα και να ισχυροποιήσουμε τη θέση

της χώρας μας, ώστε να μπορούμε να πάρουμε ου-σιαστικές πρωτοβουλίες συ-νενοήσης και διαλόγου. Και εδώ τίθεται το ερώτημα: ποιος εμπιστεύεται ο ελληνι-κός λαός για να κάνει κάτι τέτοιο; Εκείνους που έκαναν πράξη τη βολκανική συνεννόηση στη Θεσσαλονίκη και στην Κρήτη ή εκείνους που προ-τόσαν λεπίτες ισσορήσεις κατά τη διάρκεια του πολέ-μου στο Κόσοβο και, τελι-κά, έγιναν... ούρα του ΚΚΕ, αδυνατώντας να ορθώσουν δική τους πρόταση;»